

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δρχ. 15000, ἑξαμηνιᾷ δρχ. 8000.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀγγλίας, Αἰγύπτου Λίρες 1:10
Ἀμερικῆς καὶ ἄλλων κρατῶν, Δολλάρια 8.
Ἑξαμηνιᾷ ἀναλόγως.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΙ' ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
Ἀποσφύτως: Πρὸς τὸ περιοδικὸν «Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ», ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου, ἀριθ. 28 — Ἀθήνας. Τηλέφ. 55.538.

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΟ 1879
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ († 1941)

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ { ΜΑΡΙΑΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΥΘΑΛΙΑΣ ΧΡ. ΝΑΤΣΙΟΥ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Π. ΜΟΥΣΔΡΑΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ
Ἀρχίζει τὴν 1ην Ἰανουαρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδμήτου μηνός.

Παλαιοὶ Τόμοι, ἀρτιοὶ, τιμῶνται δρχ. 10000 ἀδελτοὶ καὶ 15000 χρυσοὶ. — Ο ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ κατὰ φύλλον ἀποκτὰ προνόμια συνδρομητοῦ λαμβάνων ψευδώνυμον δι' ἐν ἔτος ἐπὶ πληρωμῇ δρχ. 1000

Περίοδος Γ'. — Τόμος 2ος

Ἀθήναι, Φεβρουάριος 1946

Ἔτος 68ον — Ἀριθ. 5—8

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΒΕΛΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΡΟΒΕΡΤΟΥ Λ. ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠ' ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟ ΒΕΤΑΣ Σ. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον)

Κι' ὁ Χάτζ' ἐξακολούθησε:

—Ντίκ, ἂν δὲν πάψης νὰ ἐνδιαφέρεσαι γιὰ ὀρισμένα πράγματα, καλύτερα νὰ πᾶς στὴ θάλασσα νὰ πνιγῇς παρὰ νὰ μείνης στὸ Μὲτ Χάουζ τοῦ Τένσταλ. Ἐμένα μου κάνεις ἐρωτήσεις, τὸν Κάρτερ τὸν καλοπιάνεις γιὰ νὰ τοῦ πάρεις λόγια, τὸν πάστορα τὸν τρομάζεις μὲ τὰ διφορούμενα λόγια σου. Βάλε λίγη φρόνηση, τρελλέ. Καὶ τώρα μάλιστα πού σὲ ζητάει ὁ σὲρ Ντάνιελ, πάρε ἕνα πιὸ ἡρεμο ὕψος, ἂν θῆς τὸ καλὸ σου. Θὰ σοῦ κάνει αὐστηρὲς ἐρωτήσεις. Πρόσεξε τίς ἀπαντήσεις πού θὰ δώσεις.

—Χάτζ', ἀπάντησε ὁ Ντίκ. σ' ὅλα αὐτὰ μέσα μυρίζομαι μιὰ ἐγκληματικὴ συνείδηση.

—Ἄν δὲ σωφρονιστῇς, θὰ σοῦ μυρίσῃ γρήγορα αἷμα, ξαναῖπε ὁ Χάτζ'. Ἐγὼ σὲ προειδοποίησα. Νά, κάποιος ἐρχεται νὰ σὲ φωνάξῃ.

Πραγματικὰ τὴν ἴδια στιγμή ἕνας ἀποσταλμένος διάσχιζε τὴν αὐλὴ καὶ κάλεσε τὸ Ντίκ νὰ παρουσιαστῇ μπροστὰ στὸν ἀρχοντα Σὲρ Ντάνιελ Μπράκλεϋ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

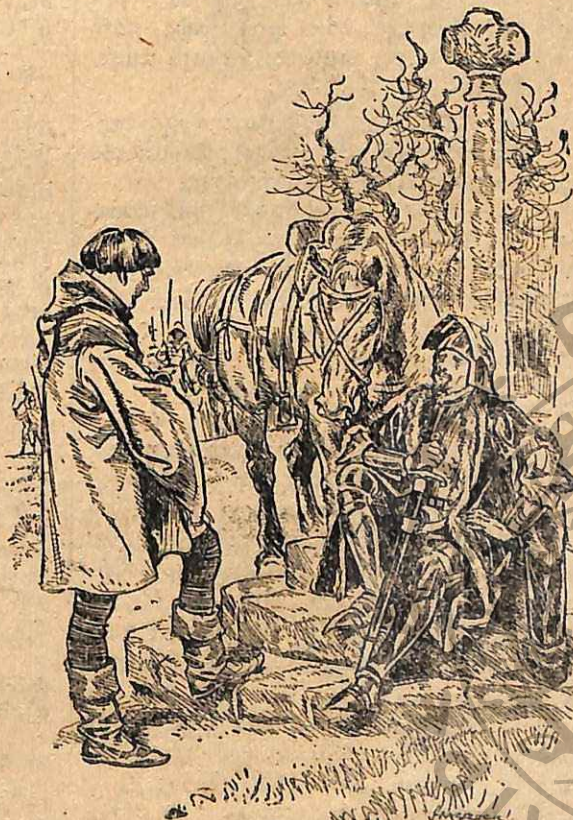
ΟΙ ΔΥΟ ΟΡΚΟΙ

Ὁ Σὲρ Ντάνιελ βρισκότανε στὸ χῶλλ. Βηματίζε μπροστὰ στὸ τζάκι περιμένοντας τὸ Ντίκ. Κανένας ἄλλος δὲν ἦταν ἐκεῖ, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Σὲρ Ὀλιβερ, τὸν πάστορα, πού καθόταν συμμαζεμένος σὲ μιὰν ἀκρῇ

κι' ἔπαιζε τὸ κομπολόι του αἰγολέγοντας προσευχές.

—Μὲ ζητήσατε, Σὲρ Ντάνιελ; εἶπε ὁ νεαρὸς Σέλτον.

—Σὲ ζήτησα, πραγματικὰ, ἀπάντησε ὁ ἀρχοντας. Τί εἶναι αὐτὰ πού ἀκουσά; Ἦμουνα τόσο κουραστικὸς κηδεμόνας γιὰ σένα, ὥστε νὰ βιάζεσαι νὰ μὲ ξεφορτωθῇς; Ἡ τώρα πού μὲ βλέπεις στενοχωρημένο, κυτᾶς πῶς νὰ μὲ ξεκάνεις; Μὰ τὸ Σταυρό, ὁ πατέρας σου δὲν ἦτανε

σὰν καὶ σένα. Τεὺς δικούς του ἀνθρώπους, ὅπως καὶ νᾶρχονταν τὰ πράγματα, δὲν τεὺς ἄφινε ποτὲ ἀπὸ κοντὰ του. Μὰ ἐσύ, Ντίκ, φαίνεται πῶς εἶσαι φίλος μόνο γιὰ τίς καλὲς μέρες, καὶ τώρα ζητᾶς νὰ σηκώσης κεφάλι.

—Μὲ τὴν ἀδείᾳ σας, Σὲρ Ντάνιελ, δὲν εἶναι ὅπως τὰ λέτε, ἀπάντησε ὁ Ντίκ σταθερά. Εἶμαι εὐγνώμων καὶ πιστὸς ὅπου χρειάζεται νὰ εἶμαι. Πρὶν νὰ προχωρήσω σ' αὐτὰ πού θὰ σᾶς πῶ, σᾶς εὐχαριστῶ καὶ σᾶς καὶ τὸ Σὲρ Ὀλιβερ. Θὰ περιμένατε βέβαια πολλὰ πράγματα ἀπὸ μένα, καὶ μὲ τὸ δίκιο σας. Κι' ἐγὼ θὰ ἤμουνα ἕνας σκύλος ἂν ξεχνούσα τί σᾶς χρωστῶ.

—Καλὰ τὰ λές, εἶπε ὁ Σὲρ Ντάνιελ, καὶ μὲ θυμὸ ἐξακολούθησε. Πίστη καὶ εὐγνωμοσύνη εἶναι παχέια λόγια, Ντίκ Σέλτον. Ἐγὼ θέλω ἔργα. Αὐτὴν τὴν ὥρα πού κινδυνεύω, τ' ὄνομά μου προσβάλλεται, πού τὰ χτήματά μου χάνονται, αὐτὴ τὴν ὥρα πού τὸ δάσος μου εἶναι γεμάτο ἀπὸ ἀνθρώπους πού ζητᾶν νὰ μὲ καταστρέψουν, τί κάνεις ἐσύ γιὰ νὰ δείξεις τὴν εὐγνωμοσύνη καὶ τὴν ἀφοσίωσή σου; Δὲ μοῦ ἀπόμειναν παρὰ λίγοι πιστοὶ ἄνθρωποι. Πρέπει νὰ τοὺς δηλητηριάξῃς τὴν ψυχὴ με τὰ ὑπουλά λόγια σου; Ἄς μοῦ λείπει τέτοια εὐγνωμοσύνη! Μὰ τώρα, ἔλα. Πές μου τί θέλεις; Τί ζητᾶς ἀπὸ μένα; Θὰ σοῦ ἀπαντήσω. Ἄν ἔχεις κατὶ ἐναντίον μου, πές το καθαρά.

—Σὲρ, ἀπάντησε ὁ Ντίκ, ὁ πατέρας μου σκοτώθηκε ὅταν ἤμουνα ἀκόμα παιδί. Ἐφτασε στ' αὐτιά μου ὅτι τοῦ φέρθηκαν ἀτιμα. Ἐφτασε στ'

Ὁ Λόρδος Χόξ Χάμι, ἀκουγε μὲ ὕψος σοβαρό.

αυτιά μου ακόμα — και δεν σ'α-
νακατωθήκατε στο σκοτάδι του.
Και, μ'α την αλήθεια, δε θ'ήσου-
χάσω, ούτε θ'α μπορέσω ελεύθερα
να σ'α βοηθήσω πριν να ξεδυκλίσω
αυτές μου τ'α αμφιβολίες.

—Ο Σέρ Ντάνιελ κάθισε σ'ε μια
βαθεία πολυθρόνα. Έπιασε μ'ε τ'α
χέρια του τ'ο σαγώνι του και κύτα-
ξε τ'ο Ντίκ με διαπεραστικό βλέμμα.

—Και θαρρείς π'ως θ'α μπορούσα
να ήμουν κηδεμόνας τ'ου παιδιού,
π'ου θ'α τ'ου σκότωνε τ'ον πατέρα;
ρώτησε.

—Ξέρω και γ'ω, είπε ο Ντίκ.
Μ'ε συγχωρείται αν σ'α μιλάω μ'
αυτ'ον τ'ον τρόπο. Μ'α ξέρετε, πολ'ο
καλά, μ'ου φαίνεται, π'ως από μ'ια
κηδεμονία έχει να κερδίση κανείς
πολλά. Όλα αυτά τ'α χρόνια, δ'ε
χαρήκατε τ'α εισοδήματά μου; Δ'εν
είχατε τ'ους ανθρώπους μου στ'α χέ-
ρια σας; Δ'εν κανονίζατε ως και τ'ο
γάμο μου; Δ'εν ξέρω τί αξία μπο-
ρεί ν'αχουν αυτά, μ'α πάντως κατα-
λαβαίνω π'ως κατ'ε αξίζουν. Και πάλι
να μ'ε συγχωρέσετε, όμως αν φτά-
σατε στ'ο σημείο να σκοτώνετε έναν
άνθρωπο δικό σας, θ'α π'η π'ως υ-
πήρχανε λόγοι γ'ια να κάνετε αυτ'ή
την ποταπή πράξη.

—Όταν είχα τ'α χρόνια σου, α-
πάντησε ο Σέρ Ντάνιελ αυστηρά, τ'ο
μυαλό μου δ'εν έβριζε τέτοιες υπο-
ψίες. Και τ'ον Σέρ Όλιβερ, από δ'ω,
τ'ον πάστορα, τί θ'α τ'ον ανάγκαζε
να γίνη συνένοχος σ' αυτ'ο τ'ο έγ-
κλημα;

—Δ'ε ξέρω, είπε ο Ντίκ, μ'α όταν
δ'αφέντης φωνάζει τ'ο σκυλί, αυτ'ο
πάει από κοντά. Όλοι τ'ο ξέρουν
π'ως ο Σέρ Όλιβερ είναι δ'ργανό-
σας. Μιλάω ξάστερα. Δ'εν είναι και-
ρ'ος γ'ια κολακείες. Κι' δ'πως μιλάω,
έτσι έβλω να μ'οι απαντάνε. Όμως,
απάντηση δ'εν π'ηρα, καμμία. Κι'
έλο έρωτήσεις μ'οι κάνετε. Σ'ας συμ-
βουλεύω να προσέξετε, Σέρ Ντάνι-
ελ! Γιατί μ' αυτ'ο τ'ον τρόπο, ή
υποψίες μου αντί να διαλυθούν, με-
γαλώνουνε.

—Θ'α σ'οι απαντήσω καθαρά,
Ντίκ Σέλτον, είπε ο άρχοντας. Αν
σ'οι π'ω, π'ως δ'ε θύμωσα μαζί σου
θ'αναι φέμματα. Μ'ε θύμωσε και μ'ε
τ'ο παρπάνω. Αυτ'α τ'α λόγια, σ'ε
θέλω ν'αρθής να μ'οι τ'α π'ης όταν
θ'α γίνης άντρας, π'ου δ'ε θ'αμ'ι π'ια
κηδεμόνας σου, και δ'ε θ'α μ'ε νοιάζει
γ'ια σ'ένα. Τ'ότε ν'αρθής, και θ'α σ'οι
απαντήσω δ'πως σ'οι αξίζει γ'ια να
σ'οι κλείσω τ'ο στόμα. Ός π'ου ν'αρ-
θη όμως εκείνη ή στιγμή, π'ρέπει
να καταπιής τ'η κακία σου γλώσσα,

να σωπάσης, και να είσαι μ'ε τ'ο
μέρος εκείνου π'ου σ' ανάρθεψε, κι'
αγωνίστηκε γ'ια σ'ένα από τ'ότε π'ου
ήσουν μικρός, αλλοιώς ή πόρτα εί-
ναι ανοιχτή, και τ'α δάση γεμάτα
από τ'ους έχτρους μου. Αν θέλεις,
φεύγα!

—Ο τρόπος π'ου μίλησε ο Σέρ
Ντάνιελ, και τ'α λόγια π'ου είπε,
κλονίσανε τ'ο Ντίκ. Κι' όμως μ'ε όλα
αυτ'α καταλάβαινε π'ως δ'εν π'ηρε
την απάντηση π'ου γύρευε.

—Τίποτα δ'εν επιθυμ'ω π'ιο πολ',
Σέρ Ντάνιελ, παρ'α να σ'α πιστέ-
ψω, είπε. Βεβαιώστε με π'ως είστε
ξένος σ' αυτ'ή την υπόθεση.

—Θέλεις να σ'οι δώσω τ'ο λόγο
τ'ης τιμής μου, ρώτησε ο άρχοντας.

—Θέλω, απάντησε ο Ντίκ.

—Σ'οι τ'ον δίνω, είπε ο Σέρ Ντάνι-
ελ. Στ'ο λόγο τ'ης τιμής μου,
και στ'ην άναπαψη τ'ης ψυχής μου,
σ'οι λέω π'ως δ'εν ανακατώθηκα κα-
θόλου στ'ο θάνατο τ'ου πατέρα σου.

—Απλώσε τ'ο χέρι του, και ο
Ντίκ τ'ο π'ηρε πρόθυμα. Κανένας από
τ'ους δυο δ'εν είχε προσέξει τ'ον πά-
στορα, π'ου μόλις άκουσε τ'ον ψεύ-
τικο έρκο τ'ου Σέρ Ντάνιελ, άναση-
κώθηκε από τ'ο κάθισμά του μ'ε μ'ια
έκφραση αγωνίας γεμάτη αποτρο-
πιασμό και τύψεις.

—Α! φώναξε ο Ντίκ, ή καλή
σας καρδιά και ή γενναίωση σας
θ'α μ'ε συγχωρέσουν. Ήμουν τιποτέ-
νιος, να αμφιβάλλω γ'ια σ'ας. Μ'α
σ'ας δίνω τ'ο λόγο μου, π'ως ποτ'ε
π'ια δ'ε θ'αχω γ'ια σ'ας καμμία αμφι-
βολία.

—Ναί, Ντίκ, είπε ο άρχοντας.
Σ'ε συγχωρ'ω. Δ'εν ξέρεις ακόμα τ'ον
κόσμο, και τ'ην κακογλωσσία του.

—Είμαι ακόμα π'ιο αξιοκατάκρι-
τος π'ου πίστεψα τ'ο τί λέγανε ή κα-
κ'ες γλώσσες δ'χι μονάχα γ'ια σ'ας,
αλλά και γ'ια τ'ον Σέρ Όλιβερ.

Και λέγοντας, γύρισε π'ρος τ'ο μέ-
ρος τ'ου πάστορα, μ'α δ'εν μ'πόρεσε
να τελειώση τ'ην κουβέντα του.

Αυτ'ος δ' ψηλός, εύσωμος, κοκκι-
νωπός, και δυνατός άντρας είχε γίνη
ένα κουρέλι. Είχε χάσει τ'ο χρώμα,
τ'α μέλη του είχαν χαλαρώση, τ'α
χείλη του ψιθυρίζανε προσευχές, κι'
δ'ταν τ'α μάτια τ'ου Ντίκ, καρφωθή-
κανε άπάντω του, ξαφνικά, έδγαλε
μ'ια άγρια φωνή σ'α θηρία, και σκέ-
πασε τ'ο πρόσωπό του μ'ε τ'α χέρια
του.

—Ο Σέρ Ντάνιελ θρέθηκε κοντά
του μ'ε δυο πηδύματα και τ'ον τ'ίνα-
ξε απότομα από τ'ους ώμους. Τ'ην
ίδια στιγμή, ή υποψίες τ'ου Ντίκ
ξαναζωντάνεψαν.

—Α! είπε. Π'ρέπει να όρκιστ'η

και ο Σέρ Όλιβερ. Αυτ'ον κατηγο-
ρήσανε.

—Θ'α όρκιστ'η, είπε ο άρχοντας.
—Ο Σέρ Όλιβερ κούνησε τ'α χέρια
του χωρίς να μιλήση.

—Α! Μ'α τ'ο Σταυρό, θ'α όρκι-
στ'ης! φώναξε ο Σέρ Ντάνιελ, έξω
φρενών. Έδ'ω έπάνω στ'ο προσευχη-
τάριο θ'α όρκιστ'η, εξακολούθησε ση-
κώνοντας από χάμω τ'ο βιβλίο μ'ε τ'ις
προσευχές. Μ'ε κ'άνεις να αμφιβάλλω
και γ'ω γ'ια σ'ένα. Όρκίσου σ'οι λέω.
Όρκίσου!

Μ'α δ' πάστορας δ'εν μ'πορούσε να
εγάλη λέξη. Ο φόβος π'ου είχε
μπροστά τ'ον Ντάνιελ και ο τρό-
μος του γ'ια ένα ψεύτικο έρκο, ήτανε
δυο συναισθήματα π'ου τ'ον πνίγανε.

Ακριβ'ως εκείνη τ'η στιγμή, από
τ'ο ψηλό λερωμένο τζάμινο παράθυρο
τ'ου χώλλ, ένα μαύρο θέλος βούτζε
και μ' ένα δυνατό χτύπο μπήχτηκε
στ'η μέση τ'ου μεγάλου τραπέζιου.

—Ο Σέρ Όλιβερ, δ'αζοντας μ'ια δυ-
νατή φωνή, λιποθύμησε κι' έπεσε
στ'ο χορταριασμένο πλακόστρωτο,
έν'ω ο Σέρ Ντάνιελ κι' ο Ντίκ, τρέ-
ξανε στ'ην αυλή κι' ανεβήκανε στ'ην
π'ιο κοντινή πολειμήστρα.

(Ακολουθεί)

“ΣΑΣ ΑΣΠΑΖΟΜΑΙ, ΦΑΙΔΩΝ....”

Έδ'ω και είκοσι χρόνια...
Θυμάμαι... Στ'ο πατρικό μας τ'ο σπίτι
στ'ην έπαρχία. Ο ταχυδρόμος, ή λάμπα,
ή ξέστη π'ου μύριζε πετρέλαιο και κα-
λωσύνη.

—Ω ή χαρά μας σ'αν έρχόταν ή «Διά-
πλασις»!

π'ως εύδιαζε ή ατμόσφαιρα τότε
στ'ου μπάμπη-Τ'ομ τ'ην Καλύβα!—

Κι' έπειτα
στ'ον καινό τ'ου τζακιού
π'ου τ'ον γύρισε ο ενάντιος άνεμος,
εσβύσανε όλα...

ή ανάμνησις τ'ου «Κόκκινου Βράχου»,
δ' «Μικρός τυμπανιστής»,
κι' ο άσπασμός τ'ου μεγάλου μας φίλου.

Τώρα π'ια είμαι μόνος! μόνος...
είμαι τ'ο παιδί «χωρίς οικόγενεια»,
—Ρεμύ! Ρεμύ! πόσο σ' εκλαίεν ή ψυ-
χή μου...

Και μ'ε τ'α ίδια τ'α γράμματα ή φράση
[μπροστά μου:]

«Σ'ας άσπάζομαι, Φαίδων».

Γ'ια μ'ια στιγμή εσκέφθηκα, δ'πως και
[τότε,

να συγυρίσω τ'η σάκα μου,
τ'α βιβλία να ντύσω,

τ'α παπούτσια να ντύσω, ή πατέρας θυμώσει
και δ'ε μ'ε γράψει τ'ου χρόνου στ'η Διά-
[πλασις πάλι.

Φαίδων! Φαίδων! μεγάλε μου φίλε,
σ' εύχαριστ'ω π'ου μ'ε βάστηξες στ'ον έ-
[σιο δρόμο,

να πιστεύω
π'ως στ'ο τέρας του πίσω
μ'ε καρτεράει ο αδελφός μου Άρθουρος

κι' ή μεγάλη μας μ'άνα,
ή πονεμένη, ή ματωμένη Πατρίδα...

ή πατέρα μου, ή πατέρα μου, ή πατέρα μου,
ή πατέρα μου, ή πατέρα μου, ή πατέρα μου,

ή πατέρα μου, ή πατέρα μου, ή πατέρα μου,
ή πατέρα μου, ή πατέρα μου, ή πατέρα μου,

ή πατέρα μου, ή πατέρα μου, ή πατέρα μου,
ή πατέρα μου, ή πατέρα μου, ή πατέρα μου,

ή πατέρα μου, ή πατέρα μου, ή πατέρα μου,
ή πατέρα μου, ή πατέρα μου, ή πατέρα μου,

ή πατέρα μου, ή πατέρα μου, ή πατέρα μου,
ή πατέρα μου, ή πατέρα μου, ή πατέρα μου,

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΓΑΛΑΝΗΣ

‘Αγαπητέ μου,

ΤΙς προάλλες σ'ας
έγραψα γ'ια έναν
Έλληνα, δ'γαλ-
μένον από τ'η
«Διάπλασι», π'ου
ετίμησε τ'ο έλλη-
νικό όνομα στ'η
Γαλλία, τ'ον Νίκο
Επισκοπόπουλο,
δ'ηλαδή τ'ον Νι-
κολά Σεγκύρ. Σή-
μερα θ'α σ'ας μιλή-
σω γ'ια έναν άλλον,
τ'ον έπίσης Έλληνα
Δ. Γαλάνη κι' δ'χι,
εύτυχώς, μ'ε τ'ην εύκαι-
ρία τ'ου θανάτου του,

αλλά τ'ης μεγάλης τιμής π'ου τ'οι έ-
καμε ή γαλλική Ακαδημία τ'ων Κα-
λών Τεχνών να τ'ον εκλέξη τακτικό
της μέλος. Θ'α διαβάσατε στ'ις έφη-
μερίδες γ'ια τ'ο καλλιτεχνικό αυτ'ο
γεγονός, π'ου τιμ'α τόσο τ'ον Έλληνα
ζωγράφου τ'ου Παρισιού όσο και τ'ην
Ελλάδα π'ου τ'ον γέννησε, γ'ια να τ'ον
χαρίση στ'η Γαλλία και στ'ον κόσμο
όλον. Γιατί ο Γαλάνης, π'ου άρχισε
τ'ο στάδιό του σ'α γελοιογράφος και
σκιτσογράφος στ'ην Αθήνα, είναι σή-
μερα παγκόσμιος. Θεωρείται σ'αν έ-
νας από τ'ους κορυφαίους σύγχρονους
ζωγράφους και προπάντων χαράκτες
ή ξυλογράφους. Πραγματικ'ως, τ'α
καλύτερα έργα του, τ'αριστουργήματά
του, είναι εικόνες σχεδιασμένες και
χαραγμένες από τ'ον ίδιο σ'ε ξύλο—
παλιά τέχνη, π'ου ή μηχανική φω-
τοτυπιογραφία τ'ην είχε παραμερί-
σει και π'ου ξαναγύρισε κυρίαρχη
στ'ις ήμέρες μας. Άλλ' αυτ'ο δ'εν ση-
μαίνει π'ως ο καλλιτέχνης μας δ'εν
έχει στ'ο ένεργητικό του και πολλά
άλλα έργα καθαρής ζωγραφικής—
πίνακες μ'ε λαδομπογιά, μ'ε παστέλ,
ή σκίτσα μ'ε κάρβουνο και κραγιόνι.
Και πορτραίτα, και τοπία, και φρου-
τα, και άνθη—χωριστά οί γελοιο-
γραφίες τ'ων πρώτων του χρόνων.

Λοιπόν, κι' ο Γαλάνης αυτ'ος, ο
μέγας και πολ'ος, ξεκίνησε απ' τ'ην
Αθήνα κι' από τ'ην «Διάπλασι». Νεότατος, σχεδ'ον παιδί, εικονογρά-
φησε πολλές «Κυριακές» της κι' έ-
δημοσίευσε πολλές γελοιογραφικές
σειρές; και Μαγικές Εικόνες. Γ'ια
πολ'ον καιρό, ήταν ο άποκλειστικός
καλλιτεχνικός συνεργάτης της. Έ-
πειτα έφυγε γ'ια τ'ο Παρίσι, δ'που
έν άρχισε ν' αναδειχθή, π'ρωτα σ'α
γελοιογράφος. Η σταδιοδρομία του
γ'ιάθηκε γρήγορη, άπρόσκοπη και

θριαμβευτική. Ός π'ου έγινε και
γάλλος ακαδημαϊκός, εκλογή π'ου ά-
ποτελεί τ'ην έπίσημη, να π'ουμε, άνα-
γνώριση τ'ης μεγάλης αξίας του, γ'ια-
τί ή αξία αυτ'ή ήταν άναγνωρισμένη
π'ρο πολλού. Κι' ο Ζαν Μωρεάς θ'α
γινόταν ακαδημαϊκός; Ίσως κι' ο
Νικολά Σεγκύρ. Άλλ' αυτ'οι πέθαναν
π'ρωτα. Μόνο ο Γαλάνης εύτύχησε
να ζήση, γ'ια να γίνη...

Ζωγράφος γεννημένος. Όταν ή
δασκάλα του στ'ο νηπιαγωγείο—αυ-
τ'ο δ'ε ξέρω από τ'η μακαρίτισσα τ'η
γυναίκα μου, π'ου τ'ον είχε συμμαθη-
τή—τ'ον τιμωρούσε μ'ε δ'ρθοστασία
στ'η γωνιά, ο μικρός Γαλάνης έγυρι-

ζε κατά τ'ον τοίχο και, γρήγορα-
γρήγορα, μ'ε τ'η γλώσσα του, μ'ε τ'ο
σάλιο του, τ'ης έκανε, γ'ια εκδίκηση,
τ'η γελοιογραφία! Η δασκάλα του
δ'μως δ'εν ήταν παρ'α μ'ια άσχημη
γριά. Γ'ια πολ'ον καιρό, ο Γαλάνης
δ'εν ήξερε να ζωγραφίξη νέα πρό-
σωπα, και μάλιστα παιδιά. Έμαθε
μόνο, καθώς μ'οι έλεγε κάποτε ο ί-
διος, δ'ταν εικονογράφους τ'ις «Κυ-
ριακές» μας. Έτσι και ή θητεία του
στ'η «Διάπλασι» δ'εν π'ηγε χαμένη,
αφ'ου έν' από τ'α κατοπινά του έργα
είναι τ'ο «Παιδί μ'ε τ'ο άλογο», π'ου
θεωρείται άριστούργημα.

Σ'ας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΤΟ ΣΚΥΛΙ ΠΟΥ ΕΜΑΘΕ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Β'

Βασιλική διαταγή και τ'α σκυλιά δεμένα, ή, να π'ουμε καλύτερα, και
τ'ο σκυλί λυτό... Τί να κάμη κι' ο κακόμοιρος ο Άρχιρραβίνος; Έφώ-
ναζε τ'ους ανθρώπους του, π'ηρε από κείνον π'ου τ'οι κρατούσε τ'ο κεμέρι
πεντακόσια φλουριά, και τ'α έβαλε πάνω στ'ο τραπέζι τ'ου Μουσταφά,
λέγοντας:

—Όρίστε, πασά μου, και σ'ε καλή μεριά!

—Άφεριμ! είπε εύχαριστημένος ο πασάς.

—Ο Χράπ-Χράπ, εύχαριστημένος τ'ώρα κι' αυτ'ος, κουνούσ τ'ην
οίρα του.

—Τί έξυπνο σκυλί! Έκαμε μ'ε θαυμασμό ο Άρχιρραβίνος μόνος ή
μιλιά τ'ου λείπει...

Κι' άρχισε να χαιδεύη τ'ον Χράπ-Χράπ, π'ου δεχόταν τ'α χάδια μ'ε
καμάρι.

—Άξαφνα, καθώς έχάιδευε τ'ο σκύλο, τ'οι ήρθε τ'ο Άρχιρραβίνου
μ'ια ιδέα. Και γυρίζοντας στ'ον Μουσταφά, τ'ον ρώτησε:

—Γιατί, πασά μου δ'εν τ'οι μαθαίνεις και γράμματα;

—Μπ'α! άπόρησε ο πασάς; και μαθαίνει γράμματα τ'ο σκυλί;

—Π'ως δ'ε μαθαίνει; είπε ο Άρχιρραβίνος. Τέτοιο σκυλί...

—Ο πασάς έγέλασε.

—Καλά λοιπόν, πά' τον, σ'οι τ'ον δίνω. Να τ'οι μάθης γράμματα
κι' ύστερα να μ'οι τ'ον φέρης.

—Έγώ; Έκαμε ο Άρχιρραβίνος. Α, δ'χι, εγώ δ'εν καταπιάνομαι.
Ξέρεις όμως ποιοι είναι μ'άνα σ' αυτ'α; Οί Ρωμιοί! Φώναξε τ'ον Πα-
τριάρχη τ'ους και πρόσταξε τ'ον να πά'ρη τ'ον Χράπ-Χράπ και να τ'ον βάλη
στ'ο σχολείο π'ου ξέρει. Σ' έξη μ'ηνες θ'α σ'οι τ'ον φέρη πίσω ξεφτ'ερί!

Ρωμιοί κι' Έβραίοι δὲν τὰ πῆγαιναν τότε καλά, οὔτε σὴν Πόλιν οὔτε πουθενά. Κι' ἡ «ἰδέα» τοῦ Ἀρχιεραβίνου ἦταν νὰ μπλέξῃ τὸν Πατριάρχη σὲ μιὰ ἀσχημὴν ὑπόθεση. Ὁ πασὰς αὐτὸ δὲν τὸ κατάλαβε. Καὶ ξέροντας πὼς οἱ Ρωμιοὶ ἦταν τετραπέρατοι, συλλογίσθηκε: «Γιατὶ νὰ μὴ δοκιμάσω; Μπορεῖ νά'ναι ἱκανοὶ νὰ μάθουν καὶ τὸ σκυλί μου γράμματα».

— Ἔτσι λές; ρώτησε χαμονελώντας τὸν Ἀρχιεραβίνο.

— Ἔτσι λέω! ἀποκρίθηκε αὐτός. Ἀκουσέ με καὶ θὰ μὲ θυμηθῇς. Εἶναι ἀμαρτία νὰ μὴν ξέρῃ καὶ γράμματα τέτοιο σκυλί...

Χαίδεψε ἄλλῃ μιὰ φορὰ τὸν Χράπ-Χράπ, ἔκαμε χίλιους τεμενάδες μπροστὰ στὸ Μουσταφά-πασά, κι' ἔφυγε ἀπ' τὸ σαράϊ τρίβοντας τὰ χέρια. Χαλάλι τοὺς τὰ πεντακόσια φλουριά ποὺ ἀναγκάσθηκε νὰ πληρώσῃ, ἂν ἦταν νὰ βαλῇ σὲ μπελὰ τὸν Πατριάρχη τῶν Ρωμιῶν...

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

Μυθιστόρημα ὑπὸ **ANDRÉ LAURIE**

ΠΡΟΑΣ Ο ΝΙΚΙΟΥ

— Μετάφραση **ΓΙΑΝΝΗ Β. ΙΩΑΝΝΙΔΗ**

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον)

Ὁ πατέρας μου κι' ὁ παπὸς μου, μοῦ εἶχανε δώσει ἀπὸ μιὰ δραχμὴ γιὰ νὰ ἀγοράσω ὅτι ἤθελα. Κι' αὐτὸς ἀκόμα, ὁ ἄγριος κηδεμόνας τοῦ Θεαγένη, ὁ ἱατρὸς Διόδωρος, μὲ μεγάλῃ στενοχώρια τοῦ ἔδωσε λίγες δεκάρες. Ἐκεῖ γύρω, πουλοῦσαν ἕνα σωρὸ πράγματα. Χήνες, μικρόσωμα γαϊδουράκια, μέλι, πολύτιμα ὑφάσματα τῆς Ἀσίας, ποὺ οἱ γυναῖκες δὲν πρόφταναν νὰ τ' ἀγοράζουν καὶ μάλλονταν μεταξύ τους. Ἀπ' αὐτὰ τὰ ὑφάσματα, ἔφτιαναν γιορτάσιμα πέπλα. Ἀλλὰ ἐκεῖνα ποὺ εἶχαν μεγάλη πέρασι, ἦταν τ' ἀντικείμενα τῆς ἀγγειοπλαστικῆς. Τὰ πανηγύρι, ἦταν σὰ μιὰ παγκόσμια ἀγορὰ γιὰ πῆλινα σκευὴ καὶ ἀγγεῖα. Ἀπὸ καὶ φωνίζον οἱ νοικοκυρὲς τίς ἀνάγκες τοῦ μαγεριοῦ τους. Κυρίως ὅμως πουλιόντουσαν ἐκεῖ περίφημες οἰνοχόες, μικρὰ ἀγγεῖα ἀπὸ τὰ ὅποια ζοῦσε ἡ Γλυκέρρα, ποὺ εἶχε τὸ ἀκριδὸ δῶρο νὰ τὰ ζωγραφίζῃ. Ἀπ' αὐτὰ πολλὰ χαρίζανε στὰ παιδιὰ στὸ διάστημα τῶν Ἀνθεστηρίων (γι' αὐτὸ καὶ ἡ γιορτὴ ὀνομαζόταν γιορτὴ τῶν χόων). Τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ, ἦταν φτιαγμένα ἀπὸ ἀργιλλο, σὲ διάφορα σχήματα χαριτωμένα. Ἐννοεῖτε, ὁ καλλιτέχνης τοῦ ἔβαζε λεπτὲς παρυφές ἀπὸ χρυσό, ἄλλοτε πάλι ἕνα κλω-νάρι ἀπὸ κισσό, ζωγραφιστὸ ἢ ἀνά-γλυφο. Πάνω σὲ κόκκινη ἐπιφάνεια, ἔβαζε μύρο μελάνι, σὲ ἄσπρη ἐπιφάνεια ἔβαζε κόκκινο σχεδιάζοντας σκηνὲς καθημερινές, ἀπ' τὴν ἀγορὰ κι' ἀπ' τὸ στίβο ὅπου πρωταγωνι-στοῦσαν τὰ παιδιὰ. Ἀν ἤθελε νὰ παραστήσῃ ἀνθρώπους μεθυσμένους, ἔβαζε τὴν πιδ ἄστεια σκηνὴ ποὺ τὴ

σατύριζε μὲ διάφορα σχέδια ἐξυ-πνης σάτυρας. Ἔβαζε παραδείγμα-τος χάρι ἕνα μωρὸ ποὺ μόλις γήγνε ἀπὸ τὰ σπάργανά του, νὰ σέρνεται: στοὺς δρόμους γυμνὸ κι' ἀναμαλίσ-μένο. Τέλος, ἔλα ἐκεῖνα ποὺ ἔβλε-πε κανεὶς σὲ κάθε του δῆμα στὸ δρόμο, ἀναγράφονταν πιστὰ πάνω στ' ἀγγεῖα ἀπ' τὸ χρωστήρα τοῦ ζωγράφου. Γι' αὐτὸ εὗρισκε κανεὶς ἐκεῖ μικρὰ ἀγαλματάκια ζῶων ἀπὸ κόκκινο πηλὸ, δῶρα τῶν φτωχῶν ποὺ δὲν μπορούσαν νὰ θυσιάσουν δῶ-δια ἢ πρόβατα στοὺς θεοὺς. Μὲ ἄ-φθαστὴ τέχνην ἐφτιαχνε αὐτὰ τὰ ὁ-μοιώματα ἢ Γλυκέρρα, ποὺ συνέχεια δούλευε κι' εἶχε δλόκληρη συλλογὴ τριγύρω της, πάνω σὲ χαμηλὰ τρα-πεζάκια, στὸ πάτωμα καὶ ὅπου ὁ-πῆρχε χώρος γιὰ νὰ τ' ἀκουμπήσει. Γιατὶ σχεδὸν ἀπὸ τὴ γιορτὴ τῶν Ἀνθεστηρίων οἱ δυὸ γυναῖκες ζού-σανε δλόκληρο τὸ χρόνο.

Μόλις γλυκωχάραξε, ἡ Ἀγαρίστη κατέβηκε στὸ πανηγύρι. Βρῆκε τὴν πιδ κατάλληλῃ γωνιά κι' ἄπλωσε ἕνα μικρὸ ἀσιατικὸ χαλί ποῦχε φέ-ρει μαζί του ἀπ' τὰ ταξείδια ὁ μα-καρίτης Θεωρίων. Ἐγὼ καὶ ἡ Γλυ-κέρρα στολίσανε ὅσο μπορούσαμε πιδ καλλιτεχνικὰ τὰ ἀγγεῖα καὶ τὰ ἀ-γάλματα, ποὺ καθὼς ἔλπιζε τὸ κο-ρίτσι θὰ τὰ πουλοῦσε ὡς τὸ τελευ-ταῖο. Εὐτυχῶς στὸ μέρος αὐτὸ εἶχε πολλὰ δέντρα, γιατί ὁ ἥλιος ἔκαιγε σὰν καυτὸ σίδερο. Ὑστερα ἡ Γλυ-κέρρα ἔφυγε γιὰ τὸ σπῖτι γιατί φο-βόταν τὸ πλῆθος ποὺ πῆγαινε κι' ἐρ-χόταν μὲ φωνὲς καὶ μὲ πρᾶματες. Κι' ἐγὼ, ξεχνώντας γιὰ μιὰ μέρα τὴ σοβαρότητα καὶ τὴ σεμνότητα ποὺ διδάχτηκα, ἔφυγα χοροπηδών-τας γιὰ νὰ βρῶ τοὺς φίλους μου.

Εἶχα συμφωνήσει μὲ τὸ Θεαγένη νὰ συναντηθεῖμε κοντὰ στὸ δῶμο τοῦ Εὐρυσάκη, υἱοῦ τοῦ Αἴαντα, ἄ-φοῦ προηγουμένως οἱ ἄλλοι τοῦ πῆ-γανε στεφάνι μὲ λουλούδια, γι' ἀνά-μνηση τῆς θυσίας ποὺ εἶχε προσφέ-ρει ὁ Αἴας μὲ τὸν υἱὸ του, ἀκριδῶς σὲ κείνη τὴ μεριά, στὸ θεὸ Διόνυσο. Ἐπειτα, ἐγὼ καὶ ὁ Θεαγένης, φύ-γαμε εὐχαριστημένοι γιὰ νὰ πάμε ν' ἀπολαύσουμε τὴ γιορτὴ καὶ στε-φανωμένοι μὲ νάρκισσους.

Τὴ ἡμέρα αὐτὴ τὰ παιδιὰ εἶνε οἱ ἀληθινοὶ κύριοι τῆς Ἀθήνας. Ἀπὸ παντοῦ, τὰ δλέπει κανεὶς, ἀνεβασμένα πάνω σ' ἀμάξια, ἀνθοστεφανωμένα, ἀπ' τὰ μωρὰ ποὺ εἶχαν σὴν ἀγκα-λιά τους οἱ μανάδες, ὡς τοὺς ἔφη-δους ποὺ εἶχαν πάρει ἐνεργὸ μέρος σὴν γιορτῇ. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ οἱ νέοι πλήρωναν τὰ δίδακτρα στοὺς δασκά-λους τους κι' αὐτοὶ τοὺς προσκαλοῦσαν σὲ γεῦμα. Ἔτσι διακρίνουμε μὲ θαυ-μασμὸ γύρω ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ Λύ-σιδα, τὰ μεγαλύτερα ἀδελφία καὶ ξα-δελφία τῶν περισσότερων ἀπ' τοὺς συμμαθητὲς μας. Τὴν ἴδια στιγμὴ, ὁ Ἑρμογένης συγκέντρωνε γύρω του κύκλο ἀπὸ νεαροὺς ἀθλητὲς, ποὺ οἱ μῦθες καὶ ἡ εὐκίνησιά τους προσελ-κοῦσαν ὅλων τίς ματιές.

Τέλος, ὕστερα ἀπὸ λίγο, ἡ πομπὴ καὶ τὸ συμπόσιο τέλειωσαν. Ξεκινή-σαμε νὰ μποῦμε σὴν καρδιά τοῦ παναγυριοῦ, γιατί ἀπὸ καὶ ποὺ βρι-σκόμασταν εἰμασταν στὰ ἐξωτερικά του σημεῖα, δὲν εἰμασταν δηλαδὴ ἀκριδῶς στὸ κέντρο ποὺ γλεντοῦσε ὁ κόσμος. Ὅχι μόνο οἱ κάτοικοι τῶν περιχώρων, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ξένοι εἶχαν ἔρθει σὴν ἀνοξιάτικη αὐτὴ γιορτῇ. Ἐμποροὶ μὲ θεσσαλικά ἄ-λογα, μυροπῶλες, ὑφασματέμποροι, πραγματευτὲς ἀσιατικῶν χαλίων, κα-τέβαιναν ἀπ' ἔλα τὰ σημεῖα τῆς πό-λης φορτωμένοι. Προπαντὸς ὅμως ὑπῆρχαν ἐκεῖ ἕνα σωρὸ μῆμοι, ἀπ' αὐτοὺς ποὺ διασκεδάζανε τοὺς ἄν-θρώπους στὸ νὰ μιμοῦνται διάφορα σημαίνοντα πρόσωπα, χαρτοπαίχτες καὶ ἀλῆτες. Σὲ λίγο, μαζί μὲ τὸ Θεαγένη, βρισκόμαστε στὸ ζωηρό-τερο μέρος τῆς συγκέντρωσης. Ὁ φί-λος μου, Ἀθηναῖος γέννημα καὶ θρέμ-μα, εἶχε παραβρεθεῖ σὲ ὀκτώ, δέκα Ἀνθεστήρια, ἐνῶ γιὰ μένα, φτωχὸ χωριατόπουλο, ἔλα ἦσαν καινούργια καὶ γοητευτικά. Τὸ κεφάλι μου στρι-φογυρίζει ἀδιάκοπα δεξιὰ καὶ ἀρι-στερά, μόλις δῶ κανένα περίεργο θέα-μα τρέχω πρὸς τὰ καὶ, ἀλλὰ δὲν προλαβαίνω νὰ φτάσω στὸ σκοπό μου, γιατί κατὶ ἄλλο μὲ προσελκύει. Ἦθελα νὰ εἶχα χίλια μάτια γιὰ νὰ τὰ δῶ ἔλα, χίλια αὐτιά γιὰ νὰ τ'

ἀκούω ἔλα, χίλια τάλληρα γιὰ νὰ τ' ἀγοράσω ἔλα. Ἐνας θαυματο-ποιὸς παίξει μὲ κοφτερὰ μαχαίρια καὶ μᾶς γεμίζει φρικίαισι, μὲ ἔλα ἐκεῖνα τὰ τρομερὰ πράγματα ποὺ κάνει. Τὰ πετᾷ ψηλά, τὰ πιάνει τὸ καθένα χωριστὰ ἀπ' τὰ δίκωπα λε-πίδια τους καὶ τὰ καταπίνει, ὕστερα τὰ ξερνάει πάλι καὶ συνεχίζει. Ἐδῶ ἕνας ἄλλος φορεῖ ἕνα παράξενο κο-στοῦμι φτιαγμένο ἀπὸ λέπια φα-ριῶν, ἐκεῖ τρία τέσσερα σκυλιὰ κά-νουν γυμνάσματα ἀνάμεσα σὲ κατὶ μικρὲς ρόδες, πίνουν νερὸ μέσα ἀπὸ κοῦπες καὶ κάνουν πῶς κοιμοῦνται τὰ παιδιὰ στὸ κρεβάτι τους. Τοὺς ἔδλεπα ἀκούραστα, ἀλλὰ ἕνας μεγάλος θόρυβος μᾶς πάει σὴν ἄλλη ἄ-κρη τῆς πλατείας. Ἐκεῖ πάνω σ' ἕνα σάνιδι, στολισμένο μὲ στεφάνια φυλ-λωσιᾶς, κυματίζουν ἀνοιχτόχρωμα σήματα. Ἐνας κατὰμαυρος Αἰθίο-πας—ὁ πρῶτος ποὺ εἶδα—δείχνει τὰ ἄσπρα του δόντια καὶ χτυπᾷ ἕνα πελώριο τύμπανο. Δυὸ Ἀσιαῖτες ντυ-μένοι φτωχικά, βγάζουν μὲ τοὺς αὐ-λούς τους παράφωνους ἤχους, ἐνῶ ἕνας τρίτος παίξει κύμβαλο. Καὶ τέ-λος ἕνας ἄνθρωπος κοντὸς καὶ καμ-πούρης, μὲ κάτασπρη ἐσθὴτα περπα-ταῖε σοδαρὸς μπροστὰ στοὺς ἄλλους ἐνῶ στὸ λαῖμὸ καὶ στὰ μπράτσα του περιτυλίγονται φίδια μὲ ἀηδιαστικά κεφάλια. Παρ' ἔλα αὐτὰ τὸ θέαμα αὐτό, ἀντὶς νὰ μὲ γεμίσῃ φρίκη, μ' εὐχαριστεῖ κατάβαθα καὶ μὲ ἑλκύει. Σὲ μιὰ δὲ λευκοφόρος ἄνθρωπος γνέ-φει τοὺς μουσικοὺς νὰ σωπάσουν. Προχωρεῖ σὴν ἄκρη τῆς σάνιδας κι' ἀρχίζει νὰ μιλῇ στὸ πλῆθος:

— Πολῖτες Ἀθηναῖοι, λέει, βλέ-πετε σὲ μένα τὸ τελειότερο ἰδεῶδες τῆς ἐπιστήμης. Ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ γεννήθηκα γυρίζω ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τὴ γῆ, ἀψήφώντας τοὺς κινδύνους καὶ τὰ ἀρρωσιάρικα κλίματα, ψη-μένους στὸν ἥλιο τῆς Ἀφρικῆς, πα-γωμένους στὰ χιόνια καὶ στοὺς πά-γους τοῦ Βορρῆα, πηγαίνοντας ἀπ' τὴ μεσημβρία σὴν δύση κι' ἀπὸ τὴ δύ-ση σὴν ἀνατολή. Κι' ὅλ' αὐτὰ κάτω ἀπὸ οὐρανὸς ποὺ καὶ τ' ὄνομά τους δὲν ξέρετε οὔτε θὰ τ' ἀκούσετε πο-τέ... Κάθε κίνδυνον τὸν περιφρόνησα καὶ ξέρετε γιατί; Γιὰ ν' ἀποκτήσω τὴ γνώση νὰ φανῶ ὠφέλιμος σὲ σὰς, ἀγαπητοὶ συμπολίτες! Ἐμαθα, ὦ νέοι γοητείες, τίς ὁποῖες θὰ σὰς τίς μεταδώσω μὲ μιὰ δεκάρα. Χάρι σ' αὐτὲς θὰ γίνετε δυνατοὶ κι' ἐκκίνη-τοι σὰν τίγριδες, θὰ νικάτε στοὺς δρόμους τοὺς πιδ ἐπιφοβοὺς ἀντιπά-λους σας, θὰ μοιάζετε τὸν ἀπιαστο στὰ πόδια κι' ἀθάνατο Ἀχιλλέα! Καὶ γιὰ σὰς κοπέλλες, ἔχω τὰ πιδ ἀκα-

ταμάχητα φίλτρα νὰ διατηρήσετε τὴν ὁμορφιά σας παντοτεινὴ. Γιὰ τοὺς ἀσπρομάλλιδες γεροντάκους ἔ-χω τὸ φάρμακον τῆς μακροβιότητος, γιὰ τὰ παιδιὰ ἔχω πιστὸ ποὺ μεγα-λώνει τὸ νοῦ καὶ κάνει νὰ μὴ φαί-νονται δύσκολα τὰ μαθήματα τῶν παιδαγωγῶν! Γιὰ τίς μητέρες ἔχω φυλακτὰ τῆς Ἀσίας, γιὰ νὰ τὰ κρε-μάσουν στὸ λαῖμὸ τῶν μωρῶν τους καὶ νὰ τὰ κάνουν γεμάτα υγεία, πλούσια καὶ εὐτυχισμένα. Μὲ μιὰ λέξη, ἔχω γιὰ κάθε ἄνθρωπον ὅτι ἐ-πιθυμεῖ ἢ καρδιά του. Βέβαια, ἐσεῖς θὰ ἀναρωσιέστε τώρα γιὰ πόσα θὰ σὰς τὰ πουλήσω τὰ θαυματουργά μου αὐτὰ φάρμακα; Λοιπὸν γιὰ τί-ποτα, γιὰ μιὰ δεκάρα καὶ ἂν ἐπιμέ-νετε ἀκόμα πιδ λίγο; Μιὰ ντουζί-να αὐγά, μιὰ κότα, ἕνα ψωμί. Ὅλα τὰ δέχομαι, δὲν ἀρνιέμαι τίποτα...

Σὲ μιὰ κίνησιν τοῦ ρήτορα, ξα-ναρχίζει δυνατὰ ἡ παράφωνη μου-σική. Δυὸ, τρεῖς χωριάτες ἀποφα-σίζουν καὶ ἀγοράζουν, ἄλλος γιὰ τὴ γυναῖκα του, ἄλλος γιὰ τὸ γιό του κι' ἄλλος πάλι γιὰ τὸν ἑαυτὸ του.

Εὐχαρίστως θ' ἀγόραζαν τὸ πιο-τό, ἐκεῖνο ποὺ σὲ κάνει ἄτρωτο καὶ φτεροπόδι, ἀλλὰ ἐξακολουθῶ νὰ δι-στάζω· ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ κή-ρυκας μὲ διακρίνει ἀνάμεσα στὸ πλῆ-θος καὶ σὰ νὰ μάντεψε τὴν ἐπιθυ-μία μου φωνάζει:

— Ἐλα δῶ ἐοὺ μικρέ, ποὺ ἔχεις τὰ μάγουλα δροσερὰ σὰν τὰ μῆλα τῆς Εὐδοίας. Θὰ κάνουμε μερικά πειράματα μὲ τὰ φίδια μου καὶ θέ-λω νὰ δείξης πόσο ξέρουν νὰ υπα-κοῦνε στὰ προστάγματά μου.

Δὲν τολμῶ ν' ἀρνηθῶ. Ἀνεβαίνω μὲ κάποιο δισταγμὸ στὰ σκαλοπά-τια τῆς πρόχειρης σκηνῆς καὶ μὲ φρίκη ἀληθινὴ ἀφίνω νὰ μοῦ τυλί-ξουν στὸ λαῖμὸ καὶ στὰ μπράτσα τὰ σιχαμερὰ φίδια. Αἰσθάνομαι ἀκατα-νίκητη ἀποστροφή, ἀνάμικτη ἀπὸ τρόμο καὶ ντροπὴ, γιατί δλέπω τὰ δλέμματα ὅλου τοῦ κόσμου κολλη-μένα πάνω μου. Ἀλλὰ νά, ὁ ἀγύρ-της δγάζει ἀπὸ μιὰ σακούλα ἕνα τρομακτικὸ σίδερο μὲ διχαλωτὸ κε-φάλι καὶ φωνάζει θριαμβευτικά:

— Ποιανὸς πονεῖ τὸ δόντι; Ποιὸς θέλει νὰ θεραπευθεῖ σὴν στιγμὴ ἀπὸ τὸν μισητὸ πόνο;

(Ἀκολουθεῖ)

ΔΙΠΤΥΧΑ (Σειρὰ Δ')

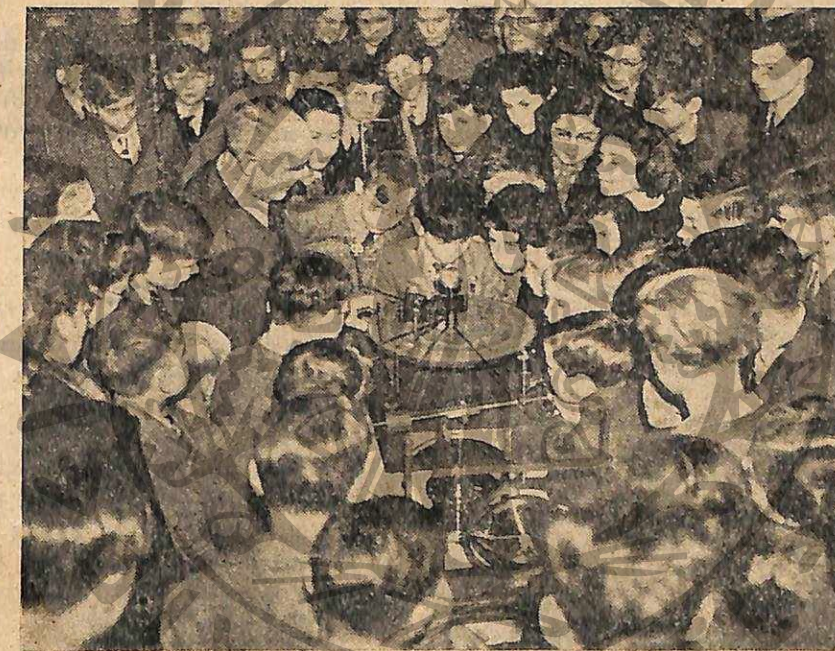
— 2 —

Ἐρμος καὶ νοσταλγικὸς κι' ἀπόμονος στ' ἀκροθαλάσσι πλανιέται ὁ γέρο ναυτικὸς σὴν πόρτα ποῦχει νιὸς περάσει.

Κ' οἱ γλάροι ποὺ μὲς στ' οὐρανὸν, πεντάλφες γράφουνε, τὰ πλάτια — ὦ πικροτάξιδα τοῦ νοῦ — δάκρυα τοῦ γέμισαν τὰ μάτια!...

ΔΙΟΝ. Α. ΤΡΟΒΑΣ

ΠΑΙΔΙΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Παιδιά στὸ Βασ. Ἀστεροσκοπεῖο τοῦ Λονδίνου, παρακολουθοῦν τὸ 115 τοῦ καθηγητῆ τῆς Ἀστρονομίας, σὲρ Χάρολντ Σπένσερ Τζόνες.

ΧΑΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ

«Έτσι πάνω-κάτω—θυμάμαι—μὰς μίλησε, σὰν τελειώσαμε τὸ σχολεῖο, ὁ γυμνασιάρχης μας :

«Ἡ δουλειά, παιδιά μου—μὰς εἶπε—εἶναι κάτι τὸ ἀγνό καὶ τὰ δουλεντάρικα χέρια σεβαστά. Μονάχα ὁ μωρὸς καὶ χωρὶς ἀνατροπὴ ἄνθρωπος βλέπει μὲ περιφρόνησι τὰ γιομάτα ρόζους χέρια τοῦ ἐργάτη—τὰ χέρια ποὺ βγάζουν ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς τὸ κάρβουνο καὶ τὰ μεταλλεύματα, τὰ χέρια ποὺ τὴν καλλιεργοῦν, τὰ χέρια τοῦ ψαρά, τοῦ ναυτη, τοῦ κάθε τίμου ἀνθρώπου ποὺ κερδίζει τὸ ψωμί του μὲ χειρονακτικὴ ἐργασία».

«Ἡ δουλειά—μὰς εἶπεν ἀκόμα—εἶναι τὸ κίνητρο ποὺ σπρώχνει πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἄτομα καὶ Ἐθνη—μπορεῖ νὰ εἶναι βάρος καὶ πόνος· εἶναι ὅμως ταυτόχρονα τιμὴ καὶ δόξα. Μὴν ξεχνάτε πὼς ὅτι μεγάλο ὑπόχρεοι εἰναι ἀνθρωπότητα προήλθε ἀπὸ τὴ δουλειά. **Ἀν καταργηθῇ ἡ δουλειά, ἡ φυλὴ τῶν ἀνθρώπων θὰ σβῇ ἀπὸ ἡθικὸ θάνατο.**

«Ὅλα αὐτὰ τὰ θυμήθηκα προχθὲς ἀπὸ τὴν ἐξῆς ἀφορμὴ. Κατεβαίνοντας στὸν Πειραιᾶ μὲ τὸν Ἡλεκτρικὸ, κάποιος νέος 25 - 26 ἔτων, μὲ κακομοιριασμένο ὕψος καὶ ἄθλια ντυμένος, μὰς μοίρασε μικρὰ τυπωμένα χαρτονάκια βρώμικα ἀπὸ τὴν πολὺ χρῆσι. «Εἶμαι κωφάλαλος—γράφανε—καὶ φυματικός. Ζητῶ τὴν χριστιανικὴ σας βοήθεια». Ἐτοιμαζόμενοι κι' ἐγὼ κάτι νὰ τοῦ δώσω, ὅπως ἔκαναν τόσοι στοὺς τραῖνο, ἀλλὰ σταμάτησα, γιατί ἄκουσα τὸ διπλανό μου νὰ τοῦ λέει :

—Δὲν παρατᾶς τὴ μηχανὴ ποὺ κάνεις χρόνια ; ; Ἀφοῦ εἶσαι γερός, γιατί δὲν θέλεις νὰ δουλέψης ;

Ἡ ἀτιμώφαιρα γίνθηκε μὲ μιάς δυσμενὲς γιὰ τὸν κωφάλαλο καὶ φυματικὸ ζητιᾶν ποὺ, μόλις φθάσαμε στὸ Σταθμὸ τοῦ Πειραιῶς, χάνοντας τὴν ψυχραιμία του, ἀποκαλύφθηκε ἕνας κοινὸς ἀπατεώνας. Πραγματικά, προτοῦ ἐξαφανισθῇ μέσα στὸ πλῆθος, ὁ κωφάλαλος μίλησε, φωνάζει γιομάτος δαγὴ καὶ χυδαῖότητα στὸν κατήγορό του :

—Δὲν εἶμαι κοροῖδο νὰ δουλεύω ! Ἐτσι μ' ἀρέσει νὰ ζῶ !

Τὴ κρῖμα, ἀλήθεια ! Καὶ τόσο νέος !... Νὰ κρατᾷ μακριὰ τὰ γερά του χέρια ἀπ' αὐτὴ τὴ μεγαλόπρεπη καὶ τίμια συμφωνία τῆς ἐργασίας, καὶ νὰ τοῦ «ἀρέσει» νὰ ζῇ σὰν ἄχρηστο σκουλήκι στὸν κόσμον !

Χαμένος στὸ σκοτάδι...

Δ. ΜΠΟΓΡΗΣ

ΓΙΑΤΙ ΕΣΚΑΣΕ

(ΛΑΪΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ)

Μιά φορά, κάποιος τσοπάνης βρῆκε, ἔξω ἀπὸ τὴ στάνη του, ἕναν κόρακα μὲ σπασμένες τὶς δυὸ του φτεροῦγες.

Τὸν λυπήθηκε, τὸν περιμάζεψε καὶ μεταχειρίστηκε διάφορα γιαιτροσόφια, ὥς ποὺ τὸν ἔγινε καὶ τὸν ἔκανε νὰ πετᾷ σὰν καὶ πρῶτα.

Στὸ διάστημα ποὺ γιαιτρολογότανε ὁ κόρακας, ἔμαθε στὸν τσοπάνη τὶς γλώσσες ποὺ μιᾶνε ὅλα τὰ ζωντανά, περπατούμενα καὶ πετούμενα, καὶ τοῦ εἶπε πὼς ἀπ' αὐτὸ θὰ ἔβγαινε ὠφελήμενος τοῦ σύστησε ὅμως νὰ μὴ φανερώσῃ σὲ κανένα πὼς τὶς ξέρει, γιατί θὰ πέθαινε τὴν ἴδια στιγμὴ.

Μὲ καιρὸ, καθὼς ὁ τσοπάνης κατέβαινε γιὰ ψώνια στὴν πολιτεία, ἄκουσε, ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ δούλευαν στ' ἀλώνια, τοῦτο τὸ παράξενο :

Πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες, ὁ μεγαλύτερος ἀρχοντας τους, ποὺ πῆγε μιά ἡμέρα στὰ κτήματά του γιὰ νὰ ρίξῃ μιά ματιὰ στοὺς ἐργάτες του, ἦπε νερὸ ἀπὸ κάποιον τράφο καὶ κατάπιε μαζί, χωρὶς νὰ τὸ νοιώσῃ, καὶ ἕνα μικρὸ βάτραχο. Τὸ ζωντανὸ μεγάλωνε μέσα του, ὥς ποὺ θέρριψε, τὸν ἔθριξε στὸ κρεβάτι καὶ τὸν ἔκανε τοῦ θανατῶ.

Ὁ τσοπάνης τότε εἶπε μὲ τὸ νοῦ του : «Ἐγὼ θὰ γιαιτρέψω τὸν ἀρχοντα, ἂν, ὅπως λένε, ἔχει στὰ σωθικά του μπάκακα», καὶ τράβηξε γιὰ τὴ πολιτεία.

Ἐκεῖ, ρωτώντας, βρῆκε τ' ἀρχοντικὸ τοῦ ἀρρωστοῦ καὶ μπῆκε θαρρετὰ στὴν αὐλή· μὰ τὸν σταμάτησαν τὰ κοπέλλια ποὺ τὸν ρώτησαν τί ζητοῦσε.

—Θέλω νὰ μὲ πᾶτε στὸν ἀρχοντα.

—Φύγε γρήγορα, γιατί τὸ ἀφεντικό μας εἶναι γιὰ πεθαμὸ.

—Ἰσα-ἴσα ἐγὼ ἔρχομαι νὰ τὸν γιαιτρέψω.

Καὶ ἐπέμενε νὰ τὸν ἀφήσουν. Τὰ κοπέλλια ἀγρίεψαν, ἤθελαν νὰ τὸν διώξουν καὶ ἄρχισαν λογομαχία μαζί του. Στὸ ἀναμεταξύ, τὸ μικρότερο κοπέλλι πῆρε πηδώντας τὶς σκάλες καὶ τὸ πρόφτασε τῆς ἀρχόντισσας. Αὐτὴ, σὰν ἔμαθε τί ζητοῦσε ὁ ξένος, διέταξε νὰ τὸν ἀφήσουν ν' ἀνεβῇ, καὶ ὅταν τὸν ἀντίκρουσε, τοῦ εἶπε :

—Ἐρχεσαι γιὰ γιαιτρός ; ἔμεις φωνάξαμε σύγκαιρα τοὺς πρῶτους γιαιτροὺς τοῦ τόπου μας καὶ ἀπὸ ἄλλες πολιτείες τοὺς πιὸ ἔακου-

στούς· ὅλοι τους ὅμως ὄχι μόνο δὲν ἔκαμαν τίποτα, μὰ καὶ μὰς ἀπελπίσανε· τί θὰ κάνης ἐσύ, ἕνας τσοπάνης ;

—Ἄν ἔχει μέσα του, ὅπως ἄκουσα, μπάκακα, ἐγὼ θὰ τὸν γιαιτρέψω· καὶ ἀφοῦ οἱ ἄλλοι γιαιτροὶ εἶπαν πὼς ἔτσι κι' ἄλλοιως θὰ πεθάνῃ, δὲν χάνεις τίποτα νὰ μ' ἀφήσῃς νὰ τὸν ἰδῶ κι' ἐγὼ.

Ἡ ἀρχόντισσα πείσθηκε καὶ τὸν ὀδήγησε στὴν κάμαρα τοῦ ἀρρωστοῦ ποὺ ἦταν ξαπλωμένος στὸ κρεβάτι, κατακίτρινος καὶ ἀδύνατος.

Στὸ χαιρετισμὸ τοῦ νεοφερμένου ὁ ἀρχοντας δὲν ἀπάντησε γιατί εἶχε κουβεντολόι μὲ τὸ Χάρο.

Τότε ὁ τσοπάνης κάθησε στὸ στρώμα του, ἔσκυψε, ἔβαλλε τ' αὐτὴν στὴν κοιλία του καὶ ἄρχισε νὰ μιλάει μπκακίσια, **μπά, μπά, κά, μπά, κακά, μπάκα, κά**, ὥς ποὺ ἄκουσε ποὺ τοῦ ἀπολογήθηκε ὁ μπάκακας.

Σὰν μιλῆσανε κάμποση ὥρα, ἐσηκώθηκε καὶ εἶπε χαρούμενος στὴν ἀρχόντισσα.

—Φτιάξε τ' ἀντρός σου μιά παχειὰ σκορδαλιά καὶ δόστη του νὰ τὴν φάῃ· καὶ θὰ ἰδῇς ποὺ θὰ γίνῃ καλὰ !

—Τὶ εἶναι αὐτὰ ποὺ λές ; ἔμεις τοῦ δίνουμε γάλα, αὐγά, κοτόπουλα καὶ ἄλλα δυναμωτικά φαγιά, καὶ σὺ μὰς διορίζεις σκορδαλιά ; Ἄν εἶναι νὰ ζήσῃ, μ' αὐτὴ, ποὺ εἶναι τόσο βαρειά, θὰ πεθάνῃ μὰ ὥρα ἀρχίτερα.

—Ἐ ! ἐγὼ αὐτὸ τὸ γιαιτρικὸ ξέρω ποὺ εἶναι γιὰ τὴν περίστασι ἀλάθευτο· δὲν θέλεις νὰ τοῦ τὸ δώσης ; Νοικοκυρὰ εἶσαι, μὴν τοῦ τὸ δίνεις· μάθε ὅμως, πὼς ἂν δὲν φάῃ τὴ σκορδαλιά θὰ πεθάνῃ.

Κι' ὁ τσοπάνης ἔκανε νὰ φύγῃ.

Ἡ ἀρχόντισσα τὸν σταμάτησε καὶ ἀφοῦ συλλογίστηκε λίγο, τοῦ εἶπε :

—Ἐγὼ θὰ τοῦ δώσω τὸ γιαιτρικό σου, νὰ ξαναπεράσῃς ὅμως κι' ἐσὺ αὐριο ἀπ' ἐδῶ.

Καὶ ἀμέσως διέταξε νὰ κάνουν τὴ σκορδαλιά, καὶ σὰν τὴν ἐτοιμάσανε, ἐτάισε μ' αὐτὴν τὸν ἀντρά της.

Ὁ τσοπάνης, ὅταν κουβέντιασε μὲ τὸν μπάκακα μπκακίσια, ἄλλαξε τοῦτα τὰ λόγια :

—Ἐ ! ἀδερφέ μου, πὼς τὰ περνᾷς ἐκεῖ ποὺ εἶσαι ;

—Πάρα πάνω ἀπὸ καλὰ, μοῦ δίνουν ἕνα σωρὸ νόστιμα φαγιά, ἀκόμη πὼς ἐδῶ παιδοκόμισα κι' ἔκανα ἐννιά παιδιά καὶ εἶναι νὰ μὴ ἀβασκαθοῦν σὰν τὰ μπαρμπούνια

(Ἀκολουθεῖ) ΠΑΝ. Δ. ΣΕΦΕΡΛΗΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΑΙΞΠΗΡ

Τὰ λόγια δὲν πληρώνουν χρῆν.

*
Ἦουχα τρέχει τὸ νερὸ
ὅπου τὸ ποτάμι εἶναι βαθύ.

*
Τὸ ἄδειο δοχεῖο κάνει τὸ μεγαλύτερο
θύροβο.

*
Οἱ ἄθλιοι δὲν ἔχουν ἄλλο φάρμακο,
παρὰ μόνο τὴν ἐλπίδα.

*
Καλύτερα τρεῖς ὥρες τώρα γρήγορα,
παρὰ ἕνα λεπτό πὺδ ἀργά.

*
Καμιὰ κληρονομία δὲν εἶναι τόσο πλούσια
ὅσον ἡ τιμιότης.

(Ἀπὸ τὸ Ἀγγλικὸ) Αἴας Δεβάντης

*

Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

Στὴν ἀτέλειωτη συνέχεια τοῦ χρόνου κύλισε καὶ χάθηκε μὲς στὴν αἰωνιότητα ἕνας ἀκόμη χρόνος καὶ ἡ αὐγὴ τοῦ καινούργιου χρόνου ροδίζει.

Στὸ γλυκοχάραμά του τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ γεμίζουν καινούργιοι πόθοι, νέες λαχτάρες, μύρια ὄνειρα. Ἡ φαντασία ξεγελασμένη σκορπιέται σὲ κάθε εἶδος ὄνειρο καὶ ἀναμονή. Κτίζει παλάτια, κολυμπᾷ σὲ χρυσαφένια πελάγη εὐτυχίας, προσεοφλεῖ καὶ χαίρεται προκαταβολικὰ τὴν εὐτυχία ποὺ πρόκειται νὰ τῆς φέρῃ ὁ καινούργιος χρόνος, δίνει τροφὴ στοὺς πόθους καὶ ζωντανεύει τὶς λαχτάρες.

Πιστεύει ἀκράδαντα ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ πὼς τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ παλιὸς ὁ χρόνος τελειώνει κι' ἀρχίζει κάποιος ἄλλος, ὅτι κι' αὐτὴ χωρίζεται ἀπὸ τὸν παλιὸ ἐαυτὸ της, πιστεύει πὼς ἀπολυτρώνεται ἀπὸ τὴ μοῖρα της καὶ πὼς ξαναδημιουργεῖ τὸ πεπρωμένο της καὶ ξαναφτιάχνει τὴν ἐσὴ της...

Καινούργιος χρόνος ! Ὅλα καινούργια ! Ὁρατὰ θαυμασία ! !

Μὰ δυστυχῶς ἡ μέθη τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν παραισθήσεων δὲν κρατᾷ πολὺ.

Προκομένη Τεμπέλα

*

ΒΑΣΑΝΑ ΚΑΙ ΧΑΡΕΣ

Ἐφτασε ἡ νύχτα ἡ μελανόφτερη κι' ὅλα τ' ἀπόκρυψε μέσα στὴ μαυρίλα τῆς ὀδυρανὸς εἶναι γεμάτος μαύρα σύννεφα, ποὺ κρύβουν κι' ἀστέρια καὶ φεγγάρι. Καὶ τὰ ψηλὰ βουνὰ τριγύρω, χωμένα στὴν ἄσπρη κάπα τους, φαντάζονται σὰν θεόκατοι δράκοι καὶ θαρεῖς, ἐσοὺ ποὺ στέκουν πλάι πλάι, πὼς εἶναι ἐτοιμοὶ ν' ἀρχίσουν τὸ χορὸ.

Χαμηλά στὸ μικρὸ χωριὸ θαμπόφωγγο ποὺ καὶ ποὺ κανένα παράθυρο. Καὶ μὲ τὸ βαθὺ τὸ βογγετό τ' ἀγέρα ομίγεται κάπου-κάπου τὸ οὐλναχτὸ κάποιου σκυλιού. Κανεὶς δὲν εἶναι αὐτὴ τὴν ὥρα ἔξω. Νύχτα χειμωνιάτικη...

Μέσα στὸ σπῆτι ἡ μεγάλη φωτιὰ τινάζει γαλαζοκόκκινες κυματιστὲς φλόγες, κι' ἡχοιοὶ πελώριοι χοροπηδοῦν στοὺς τοίχους. Ὅλοι μαζεῦτηκαν τριγύρω της. Στὴ λάμψη της πλέκει ἡ μάνα τὴν κάλσα, κι' ὁ πατέρας ἀνασκαλίζοντας τὴν ἀθράκα συλλογιέται... Κι' ἀλήθεια πόσες σκέψεις τὸν βασανίζουν !... Τὰ χωράφια τὸν πῆρε ὁ χειμῶνας καὶ δὲν πρόφτασε νὰ τὰ σπείρῃ ὅλα, θὰ τοῦ λείψῃ τὸ ψωμί... Χορτάει πονεμένα κι' ὁ χειμῶνας ἔπεσε βαρὺς, θὰ χαθοῦν τὰ ζωντανά... Κι' ἄλλα τέτοια πολλὰ φέρνει στὸ νοῦ του ποὺ τὸν ἑλίσσονται. Κάποτε σηκώνει τὰ μάτια καὶ κοιτάει τὰ παιδάκια του ποὺ μαζεμένα γύρω στὴ γυαλιὰ ἀκοῦν τὸ παραμῦθι... Καὶ τότε θυμᾶται κι' αὐτὸς τὰ μικρὰ του χρόνια καὶ νοσταλγεῖ παιδι νὰ ξαναγίνῃ πάλι. Ν' ἀκούῃ πάλι παραμῦθια, νὰ ζῇ πάντα μέσα στὸ ρόδινο ὄνειρο τῆς παιδικῆς ζωῆς, νὰ μὴ τοῦ σκίζον τὸ κεφάλι ἐγνοῖες.

Μὰ ἀδελὰ του αὐτὸς τὶς ξαναθυμᾶται, ἐνῶ ἐκεῖνα ξένοιαστα κι' εὐτυχισμένα μὲ τὰ φτερά τῆς παιδικῆς του φαντασίας ταξιδεύουν σὲ κόσμους παραμυθένιους.

Ἀθάνατη Ἑλλάδα

*

ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Στὸ μάθημα τῆς Γραμματικῆς :

Ὁ δάσκαλος :

—Καὶ μήπως σ' αὐτὸν τὸν κανόνα ἐξαιροῦνται μερικά ὀνόματα ;

Ὁ μαθητής : —Χμ...

Οἱ συμμαθηταὶ του τοῦ ψιθυρίζουν.

—Τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων.

Κι' ὁ μαθητής (ποὺ δὲν ἄκουσε καλά) : —Ὁ Ἀπόλλων !

Κορινθιακὸ Ἀκρογιάλι

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,"

Ἀθήναι, ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου 28, ἀρ. τηλ. 55-536—14 Φεβρουαρίου 1946

ΕΙΜΑΙ πολὺ εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν ὑποδοχὴ ποὺ ἔκαμαν τὰ παιδιὰ στὸ πρῶτο μου φυλλάδιο τοῦ 1946. Ἀρχετοί, γιὰ τὴν ὥρα, ἦλθαν στὸ γραφεῖο μου κι' ἐργάστηκαν συνδρομητές, παίροντας καὶ τὸν τόμο τοῦ 1946, μὲ τὴν ἐκπτώση, γιὰ νὰχοῦν ὁλόκερα τὰ δυὸ μυθιστορήματα ποὺ συνεχίζονται. Μὰ κι' ἀπὸ τὶς ἐπιστολὲς εἶχα κάμποσες παραγγελίες γιὰ καινούργιες ἐγγράφες. Μόνο ποὺ μερικοί, μὴ ξεροντας ἀκόμα τοὺς ὅρους τοῦ 1946, μοῦ ἐστεῖλαν συνδρομὴ κατὰ τὸ τιμολόγιό τοῦ 1945. Τὶ νὰ τοὺς κάμω αὐτούς ; Μὲ δυὸ καὶ μὲ τρεῖς χιλιάδες δραχμὲς δὲν ἐγγράφεται κανένας οὕτως γιὰ μὴ τριμηνία. Τοὺς ἐπέστρεψα λοιπὸν μὲ τὸ ποσὸν ποὺ μοῦ ἐστεῖλαν καὶ περιμένω νὰ λάβω καὶ τὸ συμπλήρωμα γιὰ νὰ τοὺς ἐγγράψω.

Ὁ κ. Γιάννης Β. Ἰωαννίδης ἀναπληρώνει τώρα τὴν σύνταξή μου τὴ δ. Γεωργία Ταρσοῦλη, ποὺ λείπει μὲ ἀποτροφία στὸ Παρίσι. Εἶναι νέος, πολὺ γλωσσος, λόγιος, καὶ κάλλιστος πεζο-

γράφος καὶ ποιητής. Ἐπίσης—τὸ ἀναγγέλλω μὲ ιδιαίτερη χαρὰ—στὸν κύκλο τῶν τακτικῶν μου συνεργατῶν προστέθηκε καὶ ὁ κ. Δημήτρης Μπόγρης. Εἶναι περικτὸ νὰ σὲς συστήσω τὸν πασίγνωστο συγγραφέα, ποὺ τὸ Νεοελληνικὸ Θέατρο τοῦ χωριστὰ τὰ «Ἀρραβωνιάσματα», τὴ «Δράκαινα», τὶς «Φουσκοθαλασσίες», τὴν «Καινούργια Ζωή». . . Τώρα θέλει νὰ γράφῃ καὶ γιὰ παιδιὰ, ποὺ τ' ἀγαπᾷ πολὺ, κι' εἶδατε τὴ ὥραια ποὺ εἶναι τὰ δυὸ κομμάτια ποὺ μοῦ ἐστεῖλε ὡς τώρα.

Μαῖστράλι, ὁ κ. Φαίδων σὲ ὑπερευχαρίστη γιὰ τ' ὥραιο ποίημα ποὺ τοῦ ἐγράψες στὴ γιορτῇ του. Μόνο—μοῦ εἶπε—δὲν τὸ βρίσκει πολὺ ταιριαστό. Θὰ ταίριαζε σ' ἕνα πολὺ μεγάλο συγγραφέα ἢ ποιητὴ, κι' ὁ κ. Φαίδων δὲν ἔχει τὴν ἰδέα πὼς εἶναι τέτοιος. Γι' αὐτὸ μὲ παρακάλεσε καὶ νὰ μὴ τὸ δημοσιεύσω ἐδῶ. Ἄλλο ζήτημα ἂν θὰ μπορούσε κάποτε νὰ δημοσιευθῇ στὴ Σ. Σ. Σ., σὰν ὥραιο ποίημα, σὰν ὕμνος πρὸς ἕναν ἰδανικὸ, ἀνώνυμο συγγραφέα, ὅταν καθένας θὰ μπορῇ νὰ φαντάζεται ἐκεῖνον ποὺ θέλει.

Μικρὴ Δογοτέχνης, μὲ χαρὰ καὶ μὲ συγκίνηση ἔκαμα τὴ γνωριμία σου ἀπὸ τὸ πρῶτο σου μεγάλο γράμμα, κι' ἐλπίζω τώρα νὰ μοῦ γράψῃς τακτικά. Γιατὶ εἶδα πὼς εἶσαι μὴ ἀληθινὴ Διὰπλάστω, ἀλλὰ ἀπλοσοῦλα ποὺ μ' ἀγαπᾷ ἀπὸ καιρὸ καὶ μ' ἐπίγνωση βαθειά. Γιὰ τὸ κομμάτι ποὺ λές, δὲν θυμοῦμαι τώρα. Μ' αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο ποὺ δὲν ἐστειλες, ἢ μὲ ἄλλο, ἢ μὲ τ' ὄνομά σου ; Καὶ τί τίτλο εἶχε ;

Σὲ συγχαίρω, Ἑλληνικὴ Ραχοῦλα, γιὰ τὸ λαμπρὸ βαθμὸ τοῦ ἐνδεικτικοῦ σου, τὸν πρῶτο τῆς τάξης σου. Τώρα λοιπὸν δὲν σοῦ μένει παρὰ ἡ Ὀγδοή, καὶ τοῦ χρόνου, ἀν θέλῃ ὁ Θεός—καὶ βεβαίωτα θέλει—Πανεπιστήμιο ! Πόσο πρέπει νάμαι περήφανη γιὰ τὰ παιδιὰ μου ! . . .

Ἀμαρυντῆς, πολὺ ὥραιο τὸ μεγάλο «ἐξωμνησιακὸ» σου γράμμα. Κι' ἐμεῖς ἐδῶ, ὅλον αὐτὸν τὸ καιρὸ, εἶχαμε γλυκίαις, ἡλιόλουστες ἡμέρες, σαστὲς «ἀλκυονίδες». Ὁ τόμος ὅπου δημοσιεύθηκε ὁ «Μπαρμπά Μακροπόδης»—τὸ ἀριστοτέλεσμα ἐκεῖνο—ὁπότε καὶ τιμᾶται δρ. 10.300 μὲ τὰ ταχυδρομικά.

Τὸ ψευδώνυμό σου, Ἀδμήτης, ἦταν ἐλεύθερο καὶ σοῦ τὸ ἀνάνεωσα. Τάλλα κανόνισα τὰ ὅπως θέλεις, σὲ περιμένω. Εἶσαι συνδρομητής μου τέσσερα χρόνια, μ' ἀγαπᾷς πολὺ, καὶ πρέπει νὰ σοῦ ἔχω ἐμπιστοσύνη. Ἐλαβὰ κι' ὅσα μοῦ ἐστεῖλες. Ἀρχετὰ καλὴ ἡ Συλλογὴ σου, ποὺ ἀρχίσα ἀπὸ σήμερον νὰ τὴ χρησιμοποιοῦ.

Κι' ἐμένα, Προκομένη Τεμπέλα, σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ λαμπρὸ βαθμὸ, ποὺ δὲν τὸν ἐπηρεάσε πολὺ τὸ «παλαιοκαε-ξάρι» τῶν μαθηματικῶν—ποὺ κι' αὐτὸ ἄλλωστε θὰ διορθωθῇ. . . Τὰ γέα μου Μικρὰ Μυστικὰ εἶναι ὅμοια μὲ τὰ παλιά καὶ κάθε τετραδιάκι τιμᾶται δρ. 200. Στὸ ταρινὸ μου γραφεῖο δὲν εἶμαι μόνη νοικοκυρὰ, ἀλλ' αὐτὸ ποὺ ζητᾷς δὲν εἶναι καὶ τόσο σπουδαῖο πράγμα.

Σκαλιστήρι, ἀπὸ τὰ ψευδώνυμα ποὺ ἐπιτόνεις, αὐτὸ, καθὼς θὰ εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα. Γιὰ τὴν ἐγκρίση, θὰ μοῦ ἐστειλῇς ἀκόμα 400 δρ., γιὰτὶ τώρα τὰ ψευδώνυμα ἔχουν δρ. 500. Ναί, ζωγραφίζεις πολὺ ὥραια, στέλνε μου νὰ βλέπω τὰ σέβεται σου, ἀδιάφορο ἂν, πρὸς

τὸ παρόν, δὲν δημοσιεύω Καλλιτεχνική Συνεργασία Συνδρομητῶν. Ἐλαβα καὶ τὴν Πνευμ. Ἀσκήσεις σου. Εἶναι λίγες. Ἐχεις ὅμως καιρὸ, ὡς τὸ τέλος Ἀπριλίου, νὰ μὲ στείλῃς κι' ἄλλη, πληρέστερη, Συλλογὴ.

Πρὶν μοῦ τὸ γράψῃς, Ἀσχημόπαπο, κατάλαβα ἀπὸ τὸ γραφικὸ σου χαρακτήρα καὶ τὸ ὄψος, πὼς τὸ κομμάτι ἐκεῖνο ἦταν δικό σου καί, καθὼς θὰ εἶδες, τὸ ἐδημοσίευσά με τὸ ψευδώνυμό σου. Βαθμους στὰ κομμάτια τῆς Σ.Σ.Σ. δὲν βάζω πρὸς τὸ παρόν. Ἀργότερα, ὅταν θὰ τακτοποιηθοῦμε — γιὰ τὴν ὁρίστικὴν δὲν σηκώνουν πολλοὺς... μπελάνδες — θὰ τοὺς ξαναρχίσω.

Ἐκἀτῇ, ἡ «φωνή» αὐτῇ πού ἀκοῦς κάθε τόσο, σὲ συμβουλευε πολὺ σωστά, καὶ θὰ κάμῃς πολὺ καλὰ νὰ τὴν ἀκοῦς, καὶ μὲ τὴν ἄλλη σημασία τοῦ ῥήματος, ὅπως τὴν ἀκουσες τώρα καὶ μοῦ ἔγραψες τόσα. Νὰ περιμένω κι' ἄλλα; Βεβαίως!

Φαντάρε τοῦ 41, γὰ τὸ κομμάτι σου δὲν θυμοῦμαι τί καὶ πὼς. Πάντως καλὰ θὰ κάμῃς νὰ μὲ στείλῃς κι' ἄλλο, πού ἀσφαλῶς θὰ εἶναι καλύτερο. Συγχαρητήρια γὰ τὸ ἀριστα. Τὸ συμπλήρωμα τοῦ 1945 δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ στείλῃς, ἂν ἐγγραφῇς μὲ τὸ νέο τιμολόγιο γὰ τὸ 1946. Μία μόνο Ἀσκήσις δὲν μπορεῖς νὰ στείλῃς, ἀλλὰ Συλλογὴ ἀπὸ 15 τοῦλάχιστο· ἕνα ὅμως μόνο Π. Πνεῦμα νά!

Ὡραία γράμματα ἔχω λάβει καὶ ἀπὸ τοὺς ἐξῆς, πού ἂν θὰ ἔχω τόπο, θὰ τοὺς ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο: Δοῦκα τῆς Λευκάδος, Προκομένην Τεμπέλαν (δεύτερο), Κόντε Ραπανάκη (δεύτερο), Νεφέλην, Κορινθιακὸ Ἀνθρακί, Ἀχιλὸν τῆς Ἡπειροῦ, Ἀφοβο Μάτι καὶ Τρεχαντήρι.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Δικαίωμα ἐγκρίσεως: διὰ συνδρομητὰς ἢ ἀδελφὰς τῶν, δρχ. 500. Δι' ἀγοραστὰς, ἀποκτώντας μὲ τὸ ψευδώνυμον δικαίωμα συνδρομητοῦ, δρχ. 1000.

Νέα Ψευδώνυμα: Δὸν Κιχώτης Ἀ. (ΓΘ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Ρόξ Μπουμπουκάκι, κ. Σέρ - Νίκ, Ἀ. Πολυτεχνίτης, Ἀ.

Ἡ Διαπλοὶς ἀσπάζεται τοὺς φίλους τῆς: Κόντε Ραπανάκη (εὐχαριστῶ γιὰ τὴν εὐχὴ καὶ τ' ἄλλα καλὰ λόγια ἐξετέλεσα) Ἡλέκτραν Χάλη (ἐλπίζω νὰ τὰ ἔλαβες πιά μαζεμένα καὶ νάρθῃς ἡ καρδιά στὸν τόπο τῆς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν εὐχὴ) Σπύρον Κουρούκλην (χαίρω πολὺ ἐλπίζω νὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο καὶ νὰ μὲ γράψῃς τακτικά) Ἑλληνικὰ Δωδεκάνησα (σοὺ τὸ ἐνέκρινα· περιμένω) Θρυλικὴν Ροδότην κλπ. κλπ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 304ου Διαγωνισμοῦ λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἔχουν δημοσιευθῇ.

13. Δεξιόγριφος

Τὸ πρῶτο μου ἀριθμητικὸ, Χρόνου μονὰς τὸ δευτέρό μου, Τὸ τρίτο μου ἀριθμὸς θηλυκὸ, Κι' ἀρχαίου τυράννου τραγικοῦ Κόρη καλὴ τὸ σύνολό μου.

Ἀδμητος

14. Μεταγραμματισμός

Εἶναι ἀρχαία γνωστὴ πόλις Ἀλλ' ἂν τὴν πειράξω μόλις, (Διπλὸ Σίγμα νὰ τῆς βάλω Στοῦ μονοῦ Δέλτα τὴ θέση, Ἐκεῖ δὲ σχεδὸν στὴ μέση), Βαθὺ καὶ ἀτὰρ μεγάλο, Καὶ ἀπύθμενο θὰ φτιάξω, Ἰλιγγος νὰ τὸ κοιτάξω!

Ἀδμητος

15. Ἀναγραμματισμός

Μία πόλις. Ποία πόλις; Τὸνομά μου μὴ ζητήσῃς· Μ' ἔχεις εἰς τὴν κεφαλὴν σου Ἀν μὲ ἀναγραμματίσῃς.

(Παλιόν) Κόντε - Ρεπανάκης

16. Αἵνιγμα

Ὅσο τρώγω, ζῶ
Κι' ἀξάινω
Μόλις ὅμως πιῶ,
Πεθαίνω.

Σκαλιστήρι

17. Μέγα Δικτυωτὸν

***** = Ἀρχιπέλαγος τῆς
***** = Ὀκεανίας
***** = Κράτος τ. Εὐρώ-
***** [της
***** = Ἱστορικὸς ἑλλήν.
***** [μυθική
***** = Ὄρος τῆς Γραμ-
***** [ματικής
***** = Χώρα τ. Ἑλλά-
δος. — Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ἀδμητος

18—19. Μεταμορφώσεις

1. Ἡ Πάφος δι' 6 μεταμορφ. νὰ γίνῃ Μῆλος.

2. Τὸ Ἔτος δι' 8 μεταμορφ. νὰ γίνῃ Αἰών.

Κόντε - Ρεπανάκης

20—24 Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

ῥυμος, φόρος, μύλος, αἰών, ἀμουσία.

Σκαλιστήρι

25. Ἑλλιποσύμφωνον

οὐ — εἶου

Σκαλιστήρι

26. Γεῖφος

η
η η
Ζ Θ η η Ν
η η
η

Σέρ - Νίκ

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τῶν φυλλαδίων 3 καὶ 4 τοῦ 1945.

29. Δωδεκάνησα (δώδεκα, νήσσα). — 30. Ὄρος - πόρος. — 31. Ἐλαφος - ἔδαφος. — 32. Γάμος - Μάγος. — 33.

ΑΕΡΙΟΝ 34. ΙΑΠΩΝΙΑ (αἰών, πίννα, ΕΡΙΟΝ ὄνια, νά, Ἰωάννα, ἀπών. — ΠΙΟΝ 35-36. Διὰ τοῦ Υ: ὄλον, ΙΟΝ κοῦνος, Δευκός, ὄλη, αὐτός. ΟΝ — 40. ΩΡΙΓΕΝΗΣ (Ὡ - ῥω - Ν πός, Ρ - ἰον, Ἰ - ἄμα, Γ - ὄνος, Ἐ - ριον, Ν - ὅσος, Ἡ - ρα, Σ - κύ-

ρα. — 41. ΚΑΙΣΑΡ - ΑΦΡΙΚΗ (ΚΑ - σπία, ἈΦή, ἸΡΙς, ΣΙΚΙνος, ἈΚρίς, ΡΗνος. — 42. Ἡ πλύντρια πλύνει (ἡ πλὴν τρία πλὴν η).

43. Καναπές (ΚΑΝ, Ἄλλο, ΠΕΣ). —

44. Πάρων - παρών. — 45. Ὁ μόσχος, ἡ Μόσχα.

46.

Ν Σ Σ Η
Ω Α Ο Τ
Ρ Κ Ν Η
Υ Ο Ω Α Η Ι Ρ Λ
Μ Φ Ο Τ Κ Ι
Ο Ω Ε Α
Σ Ν Λ Σ

47. ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ (Αἶγινα, Νιαγάρας, Ἡσαΐας, Γίγας, ὕγρασία, οἶγανη, Ἰσπανία, σαύρα). — 48—52. Διὰ τοῦ Τ: Τάγος, τέλος, κῆτος, τάφος, ἄργος. — 53. ΣΕΙΡΙΟΣ (ἄρησις, Θησεύς, Ποσειδών, τάφος, Μάριος, πρόσΟδος, Περσία). — 54—58. Σαχάρα, Καλαμπάκα, σαλαμάνδρα, Ἀλάσκα, Μαχαράγιας. — 59. Θαρσεῖν χρή. — 60. Ἀδειο σακκὶ δὲ στέκει (α, δύο, σ' α κεί, δέστε κεί.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Δὲν δημοσιεύεται Ἀγγελία ὑπερβαίνουσα τοὺς δεκαπέντε στίχους, καὶ μόνον μία τοῦ καθενὸς εἰς κάθε φυλλάδιον. — Ἔως δέκα τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἄλλα στοιχεῖα δρχ. 500. Πέραν τῶν δέκα λέξεων, 30 δρχ. ἡ λέξις μὲ ἄλλα, 50 δρχ. μὲ παῖδα καὶ 80 δρχ. μὲ κεφαλαῖα. Ὁ χωριστὸς στίχος δρχ. 200.

[B — 12]

Ἀγαπητὴ Μυρτώ, σοὺ εὐχομαι Αἰένῳ Ἀριστεύνειν. Ὁρέσσης

[B — 13]

Μπαίνοντας στὴν κίνησι τῆς ἀγαπητῆς Διαπλάσεως, χαιρετῶ ὅλους τοὺς φίλους τῆς. Χαιρετίσματα στοὺς ἀλληλογράφους μου. Γελαστὸς Λογοτέχνης

[B — 14]

Μπαίνοντας στὸ κομψὸ σαλονάκι τῆς Διαπλάσεως, χαιρετῶ ὅλους-ες. Νέλλη

[B — 15]

Ξαναμπαίνοντας μὲ τὸν καινούργιον χρόνον στὸ σαλονάκι τῆς Διαπλάσεως, χαιρετῶ ὅλους-ες. Ὑπόσχομαι πρωτοφανὴ δράση. Ἀγκάθι

[B — 16]

Μικρὴ Ζωγράφος, Λεπτὴ Καρδούλα, Πρωτὴ Ἑλληνοπούλα, ἀλληλογραφεῖτε; Ἀπαντήσατε μὲ μικρὴ ἀγγελία σας! Ἀμερικανόπουλο, δυστυχῶς στήν Ἀμερικὴ δὲν μπορῶ ν' ἀλληλογραφῶ. Γεὰ χαρά, — ἡ Προκομένη Τεμπέλα

[B — 17]

Κεραυνέ, Ἑλληνοπούλο, Θρυλικὴ Ροδότη, ἀλληλογραφεῖτε; Βολιωτόπουλο, γιὰ τόσο κατηγορηματικὸς; Δὲν συμφωνεῖς μὲ τὴν 19ῃ ἀπάντησί σου. Σέρ - Νίκ

[B — 18]

Διαπλασόκοσμε, ὡς εὐχῇτο μὲ νὰ φέρεται ὁ καινούργιος χρόνος στὴ Νικητρία Ἑλλάδα τὴν εὐτυχία πού τῆς ἀξίζει. Κι' ἐμεῖς ὡς προσπαθήσουμε νὰ φανοῦμε ἀντάξια παιδιὰ τῆς.

ΘΡΥΛΙΚΗ ΡΟΔΟΠΗ